

JUTRO

Neodvisen političen dnevnik.

: Posamezne številke po 4 vinarje. :
„JUTRO“ izhaja vsak dan — tudi ob
nedeljah in praznikih — ob 6. uri zjutraj,
a ob ponedeljkih ob 9. uri zjutraj. —
Naročnina znaša: v Ljubljani v uprav-
ništvu mesečno K 1.—, z dostavljanjem
na dom K 1.20; s pošto celoletno K 18.—,
polletno K 9.—, četrtletno K 4.50, mesečno
K 1.50. Za inozemstvo celoletno K 28.—.

: Posamezne številke po 4 vinarje. :
Uredništvo in upravnništvo je na Miklo-
šičevi cesti št. 8. Dopisi se pošiljajo
uredništvu, naročnina upravništvu. Ne-
frankirana pisma se ne sprejemajo, roko-
pisi se ne vračajo. Za oglase se plača:
peti vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in
zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglaš-
anju popust. Za odgovor se priloži znamko.

Macedonski vali.

Osebo bi bilo sicer težko deželnega
predsednika primerjati s kakim valijem. Če
ga ne straži pet detektivov, ne zaspi, pa
tudi po dnevu ga je strah. Glede drzovi-
tega pritiska, ki sloni na bajonetih vojaštvu
in orožništvu, pa ga je poslanec Hribar
prav dobro primerjal z macedonskim vali-
jem, ki mu je zakon zadnja briga, pač pa
tepta pravico in svobodo. Pritisk na dr-
žavne uradnike je prišel iz vladne palače
že opetovano, pomnimo ga izza državno-
zbornih volitev, ko je vlada mobilizirala
za Hannsa Kregarja. Sedaj so pa izšli celo
ukazi, in je Schwarz podžupanu dr. Tav-
čarju kar velel, naj se varujejo urad-
niki, ki so občinski svetniki, glasovati za
Hribarja!

Vse to se godi kar javno! Schwarz
dobro ve, na katere zakone je prisegel,
Härdtl ve to še bolje. Ali ni potem Hribar-
jeva primera s Perzijo in Turčijo primerna?

Podobne želje goje ljubljanski Nemci
in gotovi drugi krogi glede mestnega
nradništva. Vse javno delo naj bi jim bilo
zabranjeno, morali bi biti brezobzi mame-
luki in politični evnuhi, na ukaz pa bi mo-
rali delati tudi politično po volji vladnega
komisarja.

Pozivljamo vse te činitelje,
da navedejo one zakonske do-
ločbe, ki kratijo mestnim in dr-
žavnim uradnikom umešavanja v
javna vprašanja!

Radi bi namreč one paragrafe poslali
v zlatem okviru njega ekselenci ministru
Weisskirchnerju, ki je kot magistratni
uradnik posegel v politiko z vso vehemenco.
Poslali bi jih radi deželnemu glavarju
Šukljetu, da se na stara leta prepriča,
kako je grdo ravnal, ko je kot visok urad-
nik pri državni zalogi knjig grešil proti di-
sciplini. Prav koristno bi bilo, če bi za nje
izvedel imenitirani politični vodja ljubljanskih
Nemcev g. Binder in njega nasled-
nik g. Pušnik. Tudi državnozbornemu
kandidatu Jarcu bi ne škodovalo, če bi
izvedel, da ga Schwarz lahko danes ali
jutri odpokliče iz političnega življenja. In
naš prijatelj Markhl v Celju, ki vedno
govori o velesrbski propagandi, tudi ta se
lahko pripravi, da mu vlada zakliče: Ti si
c. kr. uradnik, kuš, tudi gosp. Ambrožič v
Celju že čaka...

Tako jih lahko naštejemo še sto in
sto, ki so radovedni, kdaj izda vlada ukaz,
da uradnik ne sme politizirati.

Dokler nam g. Schwarz ter od njega
inspirirani „Graški Tagblatt“ ne pove-
sta, odkod najnovejše pravice za perseku-
cijo uradnikov, stojimo mi na sledečem
stališču: Uradnik ima pred vsem vršiti
predpisane uradne dolžnosti. Paziti ima, da
se ne zagreši proti disciplinarnemu redu,
sicer pa je prost: on misli, kar hoče, on
veruje, kar more, on govori in piše lahko

vse, kar ni protizakonito, on podpira, ka-
tero stranko hoče, on voli, kogar sam spo-
štuje, on lahko javno nastopa. Vsak ukaz, ki
mu to svobodo omeji, je protizakonit in se
ga uradniku ni treba držati.

Ponavljamo pa, da se damo poučiti,
čim se nam objasnijo oni paragrafi, po ka-
terih uradnik ne sme imeti političnega pre-
pričanja, ne sme po njem se ravnati in
javno zanj delati in nastopati. V uradu ve-
sten uradnik, ki mu je le zakon merodajen,
izven urada svoboden državljan! Menimo,
da je to geslo poštenjše in lepše, nego
geslo onih gospodov pri c. kr. vladi. V
uradu zagrizen nemški nacionalec, ki pri
vsakem aktu najprej pogleda, ali je katera
stranka nemška, ki noč in dan premišlja,
kako bi škodoval Slovincem, izven urada
član kazine, Turnveina, Südmarke in z Bis-
markom na verižici, ko pa c. kr. sodni
sluga prinese slovensko pozivnico, jo sr-
dito vrže ob tla in pravi, da je nesramnost,
da mu c. k. (!) sodnija dostavi kaj sloven-
skega. Mesto gesla „Iustitia“ velja zdaj
pač: „Dvojna mera — fundamentum
regnorunu.“ Ta fundamentum pa ne bo
dolgo držal: na pesku terorizma in
protizakonitosti zgrajena umetna
moč se bo kmalu zrušila, če se
bo vsak posameznik obnašal značajno,
celota pa se odločno potegnila za vsakega,
ki si ga terorizem hoče izbrati za žrtev.

Iz slovenskih krajev.

Iz Mokronoga. Takega sodnega slugo,
kakršnega ima mokronoška okrajna sodnija,
ne najdeš v celnem okrožju graškega nad-
sodišča. On ti je vse, spekulant s hišami,
stavbenik na drugih stroške, trgovski in-
formator na škodo vseh, o katerih poroča,
nadalje komisijonar neke nemške železniške
tvrdke itd. A zdi se, da mu še vse to ne
zadostuje. Zadnji čas se zelo sliši, da bi
rad opravljal posel zakonskih mož v rod-
binah, v katerih mu teh pravic ni dal ka-
toliški zakon. Verodostojen kmet iz Št. Ru-
pertske goric spraševal je zadnjič: Ali je
še tisti prokleti sv. ... S. ... v Mokro-
nogu, ali pa ga je že kam hudič nesel,
kajti pred tem vragom sivim nima nobena
žena miru! Pa take stvari bi se mu še od-
pustile, a da si upa ta individuum nastopiti
celo pot denuncijanstva proti svojim pred-
stojnikom in kolegom, to pa že presega vse
meje. Klicali bi gospodom v spomin zadnji
dogodek v zadevi nekega tukajšnjega obrt-
nika, ki mu ni nikdar ničesar drugega že-
lega storil, kakor da ga je potem, ko mu
je eno celo leto na puč dajal, uljudno
prosil, da mu naj 20, beri in reci „dvašet“
kron na račun da. A on ga je, mesto da
bi mu kaj plačal, jel denuncirati, ter ga je
s tem spravil v občutno škodo. Prizadeti
mu bode sicer vrnil milo za drago, ali do-

volili bi si pa vprašati, slavno c. kr. okrajno
sodišče, kaj misli ukreniti, da se ta človek
spravi proč, saj so bili v tej aferi kompro-
mitirani gospod sodnik, starejši sodni sluga
in gospod notar. Torej? — Nadalje bi še
radi vedeli, dasi nimamo nikakor namena spu-
ščati se v kake rodbinske malenkosti, kaj
pomeni grožnja, ki jo prizadetemu slugi
večkrat zabrusi v obraz njegova najboljša
polovica: „Hudič stari, če ne molčiš, pa te
izdam!“ Tudi ima ta najboljša polovica
zadnji čas neko aferico s telovadnimi čevlji
tukajšnjega „Sokola“. O izidu poročamo
pravočasno. C. kr. sodišče pa vnovič na-
prošamo, da temeljito očisti Avgijev hlev.

Več prizadetih.

Iz Šmarjete na Dolenjskem. V zad-
njem dopisu v cenjenem Vašem listu se
dotika dopisnik tudi občinskih volitev. Ker
so te volitve pognale v ekspozitnost svoje
tukajšnje zavednejše kmete, evo malo sli-
čico o tem. Naprednjaki smo se pripravljali
za te volitve popolnoma mirno. Naše na-
čelo je bilo pošteno in odkrito: V občinski
odbor može, ki ne bodo samo kimavci, ki
kimajo vsemu, kakor jih komandira naš
„preljubi“ župnik. Boriti smo se hoteli proti
bremenom, ki se nam jih naklada in ki so
tolika, da že ječimo pod njimi in da se
krive naši strpljeni hrbti. Saj ko nosimo
ubogi hribovci težke koše na trudnih hrbtih,
nalagajo nam vanje še kamenje za novo
cerkev, ki se zida tako razkošno, kakor da
smo Šmarječani sami pravcati Rotšildi. A
naše ljudstvo je še zaslepljeno in ni mu
še dovolj, da ga duhovnik biča z bičem,
ono hoče, da ga pričnejo s skopljami. To
se je pokazalo na dan volitve. Kaplan je
nagnal vse kar leze, gre in klečeplazi po
klerikalno skupaj. Naprednjaki zbrani pri
Karlovske, so uvideli, da je proti tej za-
slepljeni masi sedaj neuspešno nastopiti
v tretjem in drugem razredu in so se skle-
nili v teh dveh razredih častno umakniti.
In to se je tudi zgodilo, saj 40 naših vo-
lilcev ni posetilo volišča. A biti smo se
hotel vseeno in to v prvem razredu. Tu
nam je bila zmaga zagotovljena, da nam
ni unesel in snedel besede gosp. Činkole,
žagar, mlinar, gostilničar in posestnik na
Malih Poljanah. Vendar nam je bila sreča
tako mila, da smo dosegli polovico odbor-
niških mest. Izvoljeni so sami trdi značaji,
katerih glavna naloga bo natanko kontro-
lirati nezmožno klerikalno večino. H koncu
moramo omeniti, da se moramo za zmago
zahvaliti kolikoroliko graščaku Ulmu, ki
je pokazal toliko napredne zavesti, da je
kljub temu, da smo si narodni nasprotniki,
volil z nami. A tem manj moremo hvaliti
žreb, ki je bil nam neugoden, kajti en naš
volilni listek je ostal v slamniku. Tako so
se torej končale te občinske volitve. Geslo
naprednjakov pa mora biti: Ven med narod;
učimo, izobražujemo ga in potem bode sam
sprevidel, kje se skriva njegov najhujši so-
vražnik, ki je črni rimski klerikalizem.

Iz Mirne peči nam poročajo, da se
je dne 25. avgusta t. l. g. župnik Anton
Zore iz Motnika v Mirno peč že povrnil.
Pri njegovem prihodu so ga na kolodvoru
pričakovali samo štirje in sicer g. župan
Jos. Košak, Jos. Kotnik, Ivan Saje in Anton
Potočar kot zastopnik vzajemne zavaroval-
nice. Sicer se pa ni nihče zmenil zanj. —
V nedeljo, dne 28. avgusta t. l. je devet
domačih fantov v skupni družbi po Mirni
peči popivalo. Proti večeru je med njimi
nastal prepir, tako da jih je moral gostil-
ničar Martin Potočar iz gostilne odsloviti.
Nato so fantje začeli na javni cesti v Mirni
peči trgati farovške planke in se lotili Fran-
ceta Bartelja in Jakoba Kramarja, oba iz
Mirne peči, katera pa sta še v pravem času
zbežala in se skrila pod neki skedenj, da
nihče ni mogel priti do njih. Na dvorišču
pred Barteljevo hišo je nastal hud prepir
in klanje z noži. Fantje so razmetavali raz-
sekana drva ter vpili na ves glas, nakar je
prišel iz sobe brat Franceta Bartelja, za
njim pa mati Jera, ki sta jih začela miriti.
Kar naenkrat skočijo fantje na Josipa Bar-
telja, ga pobijejo s poleni na tla in smrtno
nevarno poškodujejo. Mater so pa vrgli v
cestni jarek. Fantje so se potem kmalu
razšli. Josipa Bartelja so prinesli v sobo
kjer mu je iz Novega mesta došli zdravnik
zavezal nevarne rane. Napadalce ima že
orožništvo v rokah in se bodo morali za-
govarjati pred sodiščem.

Slovanski Jug.

Nove volitve na Hrvaškem. Vse
stranke se pridno pripravljajo za nove vo-
litve in ravnotako tudi vlada. Ban Tomašić
je že dogotovil zapisnik vseh onih kandi-
datov, ki jih postavlja vlada in značilno je,
da ni med njimi vseučilišnih profesorjev
Šiloviča in Kreskoviča, ki sta bila maja iz-
voljena pri dopolnilnih volitvah s pomočjo
vlade. Volilni odbor, ki so ga sestavile do-
sedajne stranke v koaliciji, se je v soboto
posvetoval pod predsedstvom bivšega sa-
borskega predsednika Medakoviča o pri-
pravah za volitve. Sklenilo se je postaviti
kandidate v 84 okrajih sporazumno s srbsko
samostalno stranko.

Bosanski proračun za leto 1910.
„Hrv. korespondenca“ javlja, da bosanski
proračun, ki ga je odobril sabor po neka-
terih izpremenah za leto 1910, še sedaj ni
potrjen na najvišjem mestu. Po bosansko-
hercegovinskem deželnem statutu je običaj,
da se predložijo predloge, sprejete od de-
želnega zbora, še obema vladama v upogled,
predno se priporočijo najvišji sankciji.
Skupno finančno ministrstvo pa še ni moglo
poslati proračuna za leto 1910. kabinetni
pisarni, ker se še ni izvršila potrebna pre-
skušnja.

LISTEK.

MICHEL ZÉVACO:

Otroci papeža.

Roman iz rimske zgodovine.

Marki je prisegel Njegovi Svetosti popolno zadoščenje;
nato je odšel. Nisem vedel, kako naj se zahvalim presvet-
lemu starčku. Nato mi je dejal, da mora oditi še danes v
Tivoli, kjer si hoče po svoji vsakoletni navadi privoščiti
malo počitka; odslovil me je nadvse dobrotno, polagaje mi
na srce, da naj ostanem miren, in zagotavlja me, da hoče
vzlic svoji odsotnosti gledati, da uredi to stvar kar naj-
bolje zame. Za vse plačilo zahteva samo, naj se z vno-
m vrnem k delu, kar sem mu tudi obljubil ... Vidite, dragi
prijatelj, to me je pomirilo.

Ragastens je pazno poslušal to pripovedovanje. Rafael
ga je vprašujoče motril z očmi, kakor da ga prosi za nje-
govo mnenje.

„Kaj mislite vi o tem, gospod Machiavelli?“ je iz-
pregovoril vitez.

„O, jaz mislim, da je papež Aleksander VI. eden naj-
popolnejših primerov divjega egoizma. Jaz za svojo osebo
torej ne bi gojil do njegovih obetov nobenega zaupanja, in
njegova navidezna dobrohotnost bi me samo opozarjala, da
naj se ga varujem.“

„Toda,“ je povzel Ragastens zamišljeno, „ali niste
rekli, gospod Sanzio, da danes odrine v Tivoli?“

„Zdaj je že na potu,“ je odgovoril Rafael. „Po bliž-
njici sva prehitela njega in njegovo spremstvo. Toda vsak

hip morajo priti mimo te gostilne. In glejte ... pst! —
ali slišite?“

Začul se je zamolklo odmevajoči paket številne čete
jezdecev na pohodu in je prihajal z veliko naglico vse
bliže in bliže. Ragastens je stopil k oknu.

Petsto korakov od krčme je zagledal veliko nosilnico,
zagrnjeno z zastori, na katerih se je risal papeški grb v
rdeči barvi; nosilo jo je dvanajst mul. Nosilnica je bila
obdana od imenitnikov na konjih; med njimi je po njih
rdečih klobukih razločal več kardinalov. Pred to skupino je
jahal močan oddelek plemenitaške straže; enak oddelek ji
je sledil.

Na desni strani, v bližini zastorov, je Ragastens videl
Cezarja Borgia, ki je jahal mračno in zamišljeno, v črni
baržunasti obleki sredi blestečih barv svojega spremstva.

Tudi Machiavelli in Sanzio sta bila prišla k oknu.
Nosilnica se je približevala. Že so bili prvi stražniki sprem-
stva odšli mimo gostilne.

„Če bi Cezar vedel, da ste tu!“ je zamrmral Rafael
in prijel Ragastensa za roko.

Vitez pa ni obrnil očesa od nosilnice. In res, veter je
za hip privzdignil zastor, in prikazal se je papež, napol
ležeč, zaglobljen v čitanje neke knjige; njegova glava je
nudila skoraj vzvišeno sliko v tem okviru bogastva in obo-
rožene sile. Toda zastor je padel nazaj, in prizor je izginil
naglo, kakor se je bil ponudil očesu.

„Ali ste videli?“ je dejal Ragastens.

„Papež! ...“

„Da! Ali hočete vedeti, koliko je vredno prijateljstvo
Aleksandra Borgia? ... Ali hočete vedeti, koliko tehtajo
njegovi obeti? ... Ali hočete vedeti, kam potuje ta starec,

ki vam je še zjutraj obljuboval, da poišče njo, ki jo
ljubite?“

„Povejte!“ je zamrmral Rafael in prebledel; resnoba,
s katero je govoril Ragastens, ga je bila preplašila.

„Pravim vam, da poznam tistega, ki je dal ugrabiti
Rosito! ...“

Rafael je zamolklo vzkliknil; njegov obraz je bil bel
kakor prt.

„Govorite!“ je dejal s tresočim glasom.

„Pogum! ... Bodite trdni! ... Kajti sovražnik, s
katerim se boste merili, je oborožen z neizmerno močjo,
in nič mu ne ubrani, da ne bi nasitil svojih strasti. Ropar
in ponočni zalezovalec deklet je isti, ki ste ga pravkar vi-
deli iti mimo — isti, ki vas je zjutraj zasmehoval s tem,
da vam je obetal vrniti njo, ki jo objokujete.“

„Papež! ...“

„Da, Rafael, papež!“

„Oh, to ni mogoče! ... Preveč strašno bi bilo!“

„Ne le mogoče, resnica je! ... Oko tega starca se
je oprijelo blesteče mladosti Rositine. Kakor ober v naših
pravljicah, ljubi tudi on sveže mlado meso ... Dokazi, da
vas ne varam, so preveč tehtni: sl.šal sem na lastna ušesa,
videl sem z lastnimi očmi ...“

Ves potrpe se je zgrudil Sanzio na stol.

„Ah,“ je vzkliknil, „zdaj se spominjam! ... Da ...
prav imate! ... Ko sem mu prinesel svojo „Devico na
stolu“ je gledal sliko s čudnimi pogledi, ki jih nisem
tazumel ... izpraševal me je o modelu ... in rekel mi
je, da jo hoče videti! ... Zdaj razumem vse! ... To je
podlo! ...“

„Da,“ je dejal Machiavelli ... „to je vredno Bor-
gijca ...“

(Dalje.)

Splošni pregled.

Ruski glas o aneksiji Koreje.

V „Novem Vremenu“ razpravlja znani ruski publicist Menšikov o aneksiji Koreje od Japonske in pravi med drugim naslednje: „Čez dve leti slavimo stoletni spomin na boje z največjim podjarmovalcem. Takrat smo imeli ljudi železne neustrašenosti, junaške neumornosti. Ali po božji jezi smo radi raznih grehov — mnogo jih je, a jaz ne nameravam navajati — čisto očividno pozabili se bojevati, tako, da smo bili dvakrat tekom enega stoletja popolnoma pobiti.“ — On imenuje aneksijo Koreje velik udarec ruskemu ugledu, nedvomno kršenje portsmouthskega mira, ki bi podalo v drugih razmerah povod za vojno. Podučno je za vodilne ruske kroge, da smatra svet Rusijo sedaj za „deželo jutrajnega počitka“. Proti koncu še poziva Menšikov Rusijo, da krene na druga pota.

Hraniti hočejo.

O važnih nakanah naše vlade ve poročati „Deutschnationale Korrespondenz.“ Ona piše: „Kakor izvedemo, se je namignilo za sestavo proračuna za leto 1911, na katerem dela ravno sedaj finančno ministrstvo, da morajo vsi upravni oddelki svoje zahteve skrbno prav na najnujnejše in hraniti, kjer je koli mogoče. Skupni znesek prihrankov bi moral biti 50 do 55 milijonov in to je res vsota, ki jo izkazuje proračun za leto 1910. kot primanjkljaj. Potrebno hranjenje bode imelo za posledico, da bodo odpadle važne kulturne in gospodarske naloge, ki bi jih morala država provesti. Lahko rečemo, da Slovenci ne bomo zadnji pri oškodovanju; saj dosedaj so nam vedno pravili, da nimajo denarja in da ga nimajo, a za vladinovce Nemce ga je bilo vedno dovolj.

O bančnem vprašanju.

Pogajanja o bančnem vprašanju se bodo pričela nekako sredi tega meseca. Ogrska vlada privoljuje v podaljšanje privilegija avstro-ogrskih banke in ona mora privoliti, kajti v kratki dobi do decembra pač ni mogoče ustanoviti in aktivirati samostojne banke. Vendar pa hoče ogrska vlada za svoje dovoljenje zahtevati plačevanje v gotovini in sicer zato, da ugotovi „voljo naroda“. To „voljo naroda“ pa podpihujejo od zgoraj, kjer se še vedno oklepajo temeljev gospodarskega liberalizma, vsled česar še vedno niso izpolnili svoje dolžnosti in skrbili takozvane blankotermine trgovine z žitom. Sedajna vlada ni storila dosež dob prav nič, da bi omogočila Ogrski izpolnitev dolžnosti in na Ogrskem se očividno nadejajo, da se bode Bienenrothov kabinet pri sumarnem obravnavanju parlamenta dal ganiti in da bode oktroiral uvedenje plačil v gotovini. V državnem zboru ni večine za to in ne glede na temeljno protivljenje je uvedenje plačil v gotovini izključeno radi dosedanjega carinskega in trgovinskega dogovora, ki preneha leta 1916.

Konec Finske.

Bodoči finski deželni zbor bode usodepoln za Fince. Dne 14. septembra se sestanejo zastopniki in ruska vlada jim bode predložila predloge o odredbah za nove finske zakone. Tega novega zakona Finci, kakor znano, ne priznavajo in tudi zadnji deželni zbor se je protivil, razpravljati o zakonu, ker ga je ruska duma bila sklenila, dočim bi se bil imel finski zbor samo pravico se izraziti o njem. Brezdvomno ne bode tudi sedajni zbor rešil predloženega mu programa. Podpredsednik senata Markov se je nedavno izrazil, da bode Rusija nadaljevala s svojo protifinsko politiko in v sporazumu s finskim zakonom ravnala. Nalagala bode torej Finski deželi zakone, o katerih bode sklepala duma sama. Temu nasproti pa se je izrazil predsednik zbornice Svinhufoud: „Mi smo ali smotreni, ali pa zaslužimo, da izginemo z zemlje. Tretjega ali ni.“ Ker stoji reči tako, se bode z dogodki na Finskem že prihodnji teden bavil z velikim zanimanjem celi svet.

Iz črnega brloga.

Beleži: Bav-bav.

Laschan naš . . .

Vsakdanja molitev naših klerikalcev.

Laschan naš, ki si na rotovžu, posvečeno boji tvoje ime in pridi k nam tvoj Božidar Černe, katerega volja naj se zgodi, ker kakor na Bleiweisovi cesti, tako tudi na magistratu.

Daj nam danes naše vsakdanje Pertote, Trunovce, Finke, Gährlowitsche in detektive, odpusti našim agentom-provokatorjem klice „Živela Srbija!“, kakor tudi mi odpustimo Tebi nemški nacionalizem, ne vpelji nas v ustavno življenje temveč reši nas Pluta, slovenskih liberalcev in srbskih veleizdajnikov. Amen.

Bomba v Schwarzovi sobi!

V Schwarzovi sobi je sinoči eksplodirala bomba, ki jo je gotovo tam nastavlil

kak velikosrbski zarotnik. Detonacija je bila strašna in vsa Bleiweisova cesta je bila naenkrat pokonci in ljudje so vsi zbežgani tekali okoli in povpraševali po vzrokih te detonacije.

Schwarz je pa stal na sredi sobe kot okamenel in ko ga je minul prvi strah, se je jel tipati z rokama po vsem životu, da bi našel kako rano. Končno je konstatiral, da ni čisto nič ranjen in ravno ko je hotel od veselja zapeti „Die Wacht am Rhein“, zapazi, da je bomba vendar napravila neko škodo: odnesla mu je še ono malo pameti, kar je je imel.

Ves preplašen pokliče Pertota, Trnovca, Finka in Gerloviča, ki jih vpraša, kaj naj stori in v imenu vseh mu odgovori Fink: „Ekselencija, nikar se ne bojte, dokler smo mi — pri tem se poteka na svoja junaška prsa — dokler smo mi tukaj! Da ste le telesno zdravi, mislimo bomo pa tudi za naprej, kot smo to delali do sedaj, mi na mesto Vas . . .“

Schwarz je bil tako ginjen, da je objel najprej Finka, potem pa po vrsti še vse druge . . .

Lauter je slabe volje.

Laschanov policijski šef Johann Lauter je vsak dan slabeje volje, to pa samo zato, ker dobi nova cerkev Srca Jezusovega prej križ, kot — on. Nam je res žal!

Morilec svoje žene.

(Izpred ljubljanske porote.)

Ljubljana, 5. sept. 1910.

Tekom par mesecev se obravnava pred ljubljanskim porotnim sodiščem že drugi slučaj, da je mož umoril svojo ženo! Pred par meseci je stal pred porotniki Andrej Rejc, ki je po odločnem tajuju nazadnje vendar priznal svoj zločin. Danes se je pa začela obravnava proti Francetu Martinjaku, ki je obtožen enakega zločina.

Franc Martinjak, roj. leta 1878. v Senčurju pri Kranju je obdolžen, da je v noči 3. julija 1910 sunil svojo ženo Marijo roj. Ropret z nožem v vrat, da je ista vsled izkrvavljenja umrla.

Martinjak je živel začetkom zakona še dosti srečno s svojo ženo, a kmalu so bili na dnevnem redu prepri in pretepi, ker je žena postala nezvesta. Nazadnje sta se oba zakonska ločila: mož je delal pri železnici, žena je bila pa najprej delavka v tovarni, a potem je šla služiti k posestniku F. Noču v Moste pri Žerovnici. F. Martinjak se je začel približevati svoji ženi in jo vabil na sestanek. Tako je 3. julija t. l. odšla na Jesenice, kjer se je sestala s svojim možem v neki gostilni. Tam sta ostala do devete ure, nakar sta odšla proti Mostam. Martinjak se je vrnil okoli ene ure popoldne na Jesenice v gostilno, njegovo ženo pa so našli drugi dan zjutraj mrtvo na skednju z veliko rano v vratu. Sum je padel na Martinjaka, ki se je zagovarjal precej nerodno, tako da je bil aretiran. Noža se ni našlo nobenega, tudi velika ruta, ki jo je nosila pokojnica, je izginila.

Vsa zadeva pa, najsi je izvršil umor že Martinjak ali kdo drugi, ima značaj umora iz pohote.

Porotnemu sodišču predseduje svetnik Vedernjak, votanta sta nadsvetnik Travner in svetnik Boscheck; zastopnik državnega pravdnštva je dr. Pajnič, zagovornik obtoženca je dr. Stare. Sodna izvedenca sta gg. dr. Voves in dr. Jelovšek iz Radovljice.

Začetkom obravnave prečita zapisnikar obtožnico, ki smo jo v začetku naveli zgoraj. Po prečitani obtožnici predlaga državni pravdnik, da se izključi javnost z ozirom na neke delikatne točke v teku razprave, a predlaga obenem, da ostanemo v dvorani zastopniki časopisja, zagovornik pa se pridruži le v toliko predlogu državnega pravdnika, v kolikor obsega obtožnica dotične delikatne točke. Po posvetovanju naznani predsednik sklep, da se javnost ne izključi; ako bi pa prišle na vrsto kočljive točke, bo sklepal sproti sodni dvor.

France Martinjak odločno zanika svojo krivdo; že kot dvanajstleten deček je odšel od doma in služil v tujini. Kot triindvajsetleten mladenič je prišel na delo pri zgradbi Bohinjske železnice, kjer se je seznanil s svojo pokojno ženo Marijo Ropret in se l. 1905 z njo poročil. S svojo ženo sta se razumela dobro, dokler ni začela delati „nesposstije“ z nekim drugim fantom, kar je ona tajila, dasi jih je sam enkrat presegel. Ko je nekoč odšel iskat službe na Tirolsko in se vrnil, so mu pravili ljudje, da mu je postala nezvesta, kar je ona tudi priznala, nakar je on njo spodil od hiše, kar je tudi ozirolik, ki ga je poklical žena, odobral. Žena je bila potem v začetku tovarniška delavka ter ga vedno nagovarjala, da naj jo vzame zopet k sebi. Vedno mu je dopisovala in ga zagotavljala, da bo boljša. On v začetku ni odgovarjal nato, a slednjič ji je pisal, da naj pride, ako bo boljša in ako prinese nekaj denarja. Ko je služila pri Noču, ji je pisal za sestanek na Žirovnici, a ona mu ni ničesar odgovorila,

a šele čez nekaj časa mu je pisala, da pride njega na Jesenice obiskat dne 3. julija t. l. Po sestanku sta bila v Jesenicah v gostilni pri Tancerju, odkoder je spremil svojo šeno domov, a je pozneje ni več videl žive.

Obtoženec govori mirno, napolglasno a razločno. Odločno zanika vsako krivdo in zatrjuje svojo nedolžnost. Iz njegovega mirnega značaja je težko sklepati, da-li je kriv zločina, ki se mu očita, kajti v tem slučaju se gre na vsak način za umor iz pohote.

Sodna izvedenca izpovesta, da je nastopila smrt po par trenutkih vsled izkrvavljenja, in sicer kolikor sta mogla konstatirati, da se je umor izvršil okoli polnoči. Tekom izpovedi zdravnikov se javnost za nekaj časa, ko se obravnavajo kočljive točke, izključi. Čitajo se razni izvidi, med drugim tudi izvid kemikov, ki so analizirali Martinjakovo obleko.

Ob eni uri se obravnava prekine in nadaljuje ob polu štirih popoldne.

Začetkom popoldanske razprave predsednik razloži porotnikom na podlagi velike škece krajevni položaj.

Nato se prične zasliševanje prič. — Sodni dvor najprej zasliši posestnico Marijo Noč, gospodinjko, kjer je služila pokojna Martinjakova, ki je prič povedala ves svoj položaj. Martinjak je po izpovedbi prič pretepal svojo ženo, grozil ji z nožem, enkrat pa je streljal za njo s samokresom. Pismo, ki ga je pisal Martinjak svoji ženi, je ista prič prečitala. Usodno nedeljo je odšla zjutraj od doma, izposodila si je dežnik, nihče ni slišal v hiši, kdaj se vrnila; drugo jutro so pa našli mrtvo. Čudno se ji je zdelo, kako to, da ni šla spat v čum-nato, kjer je spala ponavadi, temveč na skedenj. Priča izpove, da je bila pokojnica taka, da se ji ni mogla verjeti vsaka beseda.

Fran Noč pravi, da je bila pokojnica bolj na ta leno stran, hodila ni nikamor, ponoči so jo hodili fantje klicati; večkrat je našel pod njenim oknom lestvo, tako je našel tudi nadan umora pod njenim oknom lestvo. Ta dan je prišel na skedenj, kjer je videl Martinjakovo ležati na senu.

Janez Oman, čuvaj na Jesenicah izpove, da je v nedeljo popoldne videl v gostilni pri Tancerju Martinjakovo ženo, ki je spila kakih pet četrtn vina, v gostilni je plesala in odšla z nekim mladim fantom, nakar je prišel Martinjak, ki je vprašal, kdo je ta fant, ki je šel z njegovo ženo.

Isto izpove tudi delavec Jernej Salej, kateremu je pripovedovala, da jo mož vabi nazaj ter je kazala njegovo pismo, a je rekla, da ima dobro službo, da se ji tako godi bolje.

Marija Krivic, gostilničarka, pove, da je prišla v nedeljo zvečer Martinjakova v njeno gostilnico, kjer je razkazovala možovo pismo. Kmalu nato je prišel v gostilno Martinjak. Vsi so jih nagovarjali, da naj se sprijaznita, kdaj sta odšla ne ve, a na vsak način pred deseto uro, isto izpoved natakarka Marija Zupan, železniški delavec Janez Damar, Janez Cemer-njak in Anton Jarh.

Alojzij Pečar, železniški čuvaj izpove, da je videl v noči 3. julija okoli polu-desete ure moškega in ženske, ki sta šla mimo čuvajnice. Poznal jih ni, samo to ve, da je imela žena črne lase. Okoli dvanajste ure pa je zopet videl moškega in ženske, ki sta šla v smeri proti Javorniku, a kmalo zopet jima je sledil nek možki. Martinjak zanika, da bi bil on dotičnik.

Frančiška Vengar, natakarka pri Muleju na Potokih pove, da je med deveto in deseto uro pogledal nekdo v gostilno, pogledala je za njim, a ni videla nikogar.

Franc Polanšek, skladišni delavec na Jesenicah je videl v nedeljo v tunelu, ki vodi od postaje na Savo, zvečer Martinjaka, ki je prišel iz Save; ne ve pa ali ga je srečal ob devetih, ali pa ob pol-dveh ponoči. Martinjak se ne spominja, da li je srečal Polanška.

Gostilničar Martin Tancar je govoril v svoji gostilni z Martinjakovo, ki je plesala in se veselila, kdaj pa je odšla, ni opazil. Martinjak pa je prišel okoli poludne ure ponoči v gostilno, kjer je plesal. Jožef Hafner je stanoval z Martinjakom skupaj pri Krekovihi na Savi; okoli polenajste ure je prišel s svojimi tovariši k Tancerju, kjer se je sestel okoli ene ure z Martinjakom, ki mu je rekel, da je bil doma, kjer je odložil ovratnico, ovratnik in naprsnik, gledal je okoli sebe, kar se mu je zdelo čudno, da ga je hotel vprašati, zakaj tako strupeno gleda. Hafner je okoli poltretih odšel in pustil Martinjaka pri Tancerju. Priči je Martinjak pripovedoval, da je hotel nekoč pah-niti raz neko skalo, a si je premislil. Priča je dobila utis, da je Martinjak takrat govoril popolnoma resno! Ko se je priča ponoči vrnila domov, je našel na mizi svetilko, iz česar je sklepal, da je bil Martinjak doma kot je pripovedoval. Tisto noč Martinjak ni nič spal, tem več šel na delo. Noža, ki se je našel pri Martinjaku, Hafner doslej še ni videl, pač pa je imel obtoženec drug nož, ki ga je prič videla še pred kakimi

štirinajstimi dnevi pri Martinjaku. Martinjak se ne spominja ničesar.

Anton Bolha je videl v nedeljo okoli ene ure Martinjaka v kuhinji pri Tancerju.

Pri Neži Krek je stanoval Martinjak skoro eno leto, pripoveduje tek hišne preiskave, ki jo je orožništvo izvršilo dvakrat pri Martinjaku. Priča je videla, ko je prišel Martinjak v ponedeljek ob peti uri domov; kmalu je prišel iz svoje sobe in ko ga je prič vprašala, zakaj ni prišel večerjat, je Martinjak rekel, da je bil ponoči doma, pa je zopet nazaj odšel v gostilno. Nato mu je skuhala južino; Martinjak je bil ono jutro izredno dobre volje, pel in žvižgal je; prič ga je vprašala, ako je bil s svojo „staro“ skupaj, nakar je rekel, da jo je nekaj časa spremljal, a nato napodil. Priča je mislila, da je zato tako dobro razpoložen, ker je bil celo noč zunaj, da se ga je navleklo.

Jože Ražen je videl Martinjaka v nedeljo ponoči v Tancerjevi gostilnici, bil je brez ovratnika, kar se mu pa ni zdelo nič čudnega; bil je malo vinjen, a nič ne- navadnega ni opazil na njem.

Mina Ropret mati pokojne Martinjakove izpove, da je bil pri nji Martinjak, ko je delal pri novi bohinjski železnici na stanovanju, kjer se je tudi seznanil z njeno hčerko. Sledila je poroka in Martinjakova sta se odselila na Jesenice, kjer so se začeli prepri. Martinjakova je večkrat tožila svoji materi, kako slabo ravna z njo mož. Mati izpove, da se je hči rada večkrat lagala.

Nato predsednik prekine ob pol osmi uri zvečer razpravo in odredi nadaljevanje za danes ob 9. uri.

Dnevno vesti.

Izgovor so našli. Po dolgem premišljevanju so vendar v „Slovenecu“ našli izgovor, zakaj se ne ganejo za avtonomijo mesta Ljubljane. Pravijo, da zato nič ne store, ker ni še potrjen tisti volilni red, ki so ga skrpucali klerikalci. Dokler velja stari volilni red, pa ti patroni nimajo povoda se zavzemati za Ljubljano. Tako so si izmislili klerikalci svoj „izgovor“. Kdor do danes ni verjel, da so klerikalci za celo afero, ta mora biti sedaj prepričan. Saj vlada bi Peganovo skrpucalo rada potrdila, ali minister Härdtl se je kar glavo prijemal, ko je prečital, kar si je upal dež. odbor predložiti. To vedo klerikalni poslanci. Zato je „Slovenec“ izgovor še bolj smešen.

Afera Kleindienst pred sodiščem. V kratkem vrši se pred deželnim sodiščem v Ljubljani razprava o subsidiarni obtožbi vdove Praprotnik iz Radovljice proti Kleindienstu. Kakor znano vdaril je Kleindienst radi besede „čuk“ naprednjaka Praprotnika s tako silo po obrazu, da je padel na tla in vsled krvavljenja v možganih čez 10 dni umrl. Državno pravdnštvo je preizkavo radi uboja ustavilo, vdova Praprotnik pa je dvignila po dr. Jos. C. Oblaku subsidiarno obtožbo radi pregreška po § 335 k. z. Razprava se vrši sredi tega meseca in opozarjamo že danes na njo. Dan razprave objavimo.

Na naslov poštnega ravnateljstva v Trstu. Pred nami leži razglednica, ki je bila odposlana dne 15. julija iz Ljubljane v Trst in sicer s popolnoma natančnim naslovom. Samoočebni umevno, da je bila razglednica pisana v slovenskem jeziku. Toda neki poštni uradnik v Trstu, ki je najbrže popolnoma nezmožen slovenskega jezika, je čisto enostavno naslov prečtal in zapisal v laškem jeziku: Nepoznan. Razglednica je nato romala samo — dva meseca, predno je prišla zopet v Ljubljano nazaj. Mi zahtevamo najodločnejše, kar je tudi v interesu c. kr. pošte, da nastavlja tržaško ravnateljstvo take uslužbenca, ki bodo vsaj zmožni slovenskega jezika, če že noče nastavljati Slovence. Kajti le na ta način bo možno redno dostavljanje pošiljatev. Sicer pa od avstrijske pošte sploh ni dosti pričakovati.

Iz gozdarske službe. C. kr. poljedelski minister je gozdarskega komisarja prvega razreda Emila pl. Obereignerja v Ljubljani imenoval gozdarskim nadkomisarjem.

Iz sodne službe. Sodni kancelist Ivan Losko je bil na lastno prošnjo prestavljen iz Žužemberka v Šmarje.

Pasji kontumac. Ker se je v vasi Borovnica pojavil slučaj stekline, je c. kr. okr. glavarstvo v Ljubljani proglasilo za občine Borovnica, Preserje in Vrhnika pasji kontumac.

Aprobacija nove latinske knjige. C. kr. naučno ministrstvo je dr. Tomiškovi novi izdaji Wiethalerjevih „Latinskih vadb. I. del“ (za prvi gimnazijski razred) podelilo aprobacijo in dovolilo splošno uporabo knjige.

Občinske volitve v Kranju. se bodo najbrže vršile zadnje dni meseca septembra.

Za družbo sv. Cirila in Metoda je nabrala gospa Anita iz Sv. Petra ceste pri zaključku kegjanja kluba „Sreda“ 7 kron. — V Boh. Bistrici v gostilni g. Heinli-

cherja zbrala vesela družba 4 K za gratis cviček. — Hvala.

Občni zbor „Prosvete“. Včeraj zvečer se je vršil v „Iliriji“ redni občni zbor političnega akademičnega društva „Prosveta“, katerega se je udeležilo zelo lepo število visokošolcev iz vseh slovenskih pokrajin. Poleg njih se je udeležilo zborovanja tudi več starešin narodno-radikalnih društev. Pod predsedstvom J. N. C. Krivca so podali odborniki kakor tudi referenti posameznih podružnic letna poročila. Pri slučajnostih se je razvila živahna debata o raznih društvenih zadevah. Sprejel se je med drugim tudi protest proti podtikanju „Slov. Naroda“, da se je narodno-radikalno dijaštvo bratilo s klerikalci.

Knjižnice „Prosvete“. Ferijalno akademično društvo „Prosveta“ ima 48 knjižnic s 4970 knjigami. V zalogi ima društvo še okoli 600 knjig. V pretečenem društvenem letu je „Prosveta“ ustanovila 9 novih knjižnic in sicer v Cačah, Št. Juriju, Poljčanah, Pulju, Zagorju, Slov. Gradcu, Podsedri, Št. Rupertu pri Velikovcu in v Poljanah pri Prevaljah.

Blagajniško poročilo „Prosvete“. Denarnega prometa je imela „Prosveta“ v preteklem društvenem letu 269843 K. Dohodkov je bilo 147986 K, izdatkov pa 122457 K. Prebitek znaša 24929 K. Nakup in vezava knjig je stalo 58129 K. Društveno premoženje znaša koncem leta 100910 4550 K. Proračun znaša 152929 K dohodkov in 1950 K izdatkov in sicer poleg drugih izdatkov, nabava in vezava knjig 900 K, oprava in upravljanje knjižnic pa 300 K.

Odsek „Prosvete“ v Idriji se ustanovi 17. t. m. Njegov namen bo dati idrijskim visokošolcem priliko za počitniško delovanje v smislu programa „Prosvete“. Odsek bo ustanovil znanstveno knjižnico v Idriji, v sokolskih in drugih prosvetnih organizacijah idrijskega okoliša, bo prirejal po članih poljudna predavanja. Odsek bo tudi sistematično na podlagi statistike proučeval kulturne, gospodarske in politične razmere idrijskega in logaškega okraja.

Narodno-prosvetna anketa v Mariboru. 24. septembra se vrši v Mariboru narodno-prosvetna anketa, ki jo sklicujejo spodnještajski akademiki. Na sestanku se bo razpravljalo o podrobnem manjšinskem delu na Sp. Štajerskem.

Orožniki, ki so stražili preteklo tedne Ljubljano, so včeraj odšli. V akcijo sploh niso stopili, vendar jim predstojniki niso dali miru. Značilno pa je, da so pri slovesu eni klicali „Heil“.

Poroke. Včeraj se je poročil g. dr. Fr. Novak, profesor v Idriji z gđ. Jožico Šaplja iz Šturij. — G. Radivoj Tušak, učitelj, se je poročil z gđ. Tildo Farčnikovo iz Polzele na Štajerskem.

Zahodli so v noči od sobote na nedeljo celjski Nemci nekega trgovskega uslužbenca pri Kolencu. Tako so se osvetili Nemci za poraz v okoliški občini.

Smrt v vodi. Pri Grmadi, 2 km od Soteske proti Dvoru so 1. t. m. potegnili iz Krke truplo posestnikovega sina Franca Perka iz Ilove gore pri Krki, starega 28 let. Vračajoč se prejšnji četrtek s sejo v Št. Jerneju, ni mogel vsled obilo zavžite pijače naprej, pa je tukaj, nedaleč od tih, toda globoke vode zaspal. Prebudivši se okoli 2. ure zjutraj, je opazil na nasprotni strani vode ogenj, ki si ga je kuril ogeljar. Tedaj se je nesrečnež najbrže hotel iti gret, ko je v temi zagazil naravnost v vodo. Ogeljar je čul ploskanje vode, a ker ni bilo nobenega glasu, je mislil, da se vidre igrajo. Trdijo, da utopljenec ni bil pijanec, marveč jako vesten človek, a to pot, da se ga je bil nalez, ker je bil v družbi s prijateljem, ki ga rad srka. Zato toliko žalostneje, a ne bi bilo tega, ko bi se ljudje ne ravnali po prislovcu: „Enkrat ni nobenkrat“, ker tudi samo enkrat je lahko pogubno za človeka. Oh, ta nesrečni alkohol!

Kolera v Karlovcu. Iz Karlovca smo dobili poročilo, da se je med tamkajšnjim vojaštvom, ki se nahaja na orožnih vajah, pojavila kolera in da je dne 2. septembra 1910 neki četovodja radi te bolezni že umrl. Med vojniki 97. pešpolka, pri katerem se je baje pojavila kolera, se nahaja tudi zelo mnogo Slovencev. Vest priobčujemo z vso rezervno.

Statistika advokatov in advokatskih kandidatov. Justično ministrstvo je izdalo za leto 1909 statistiko advokatov in advokatskih kandidatov, iz katere posnemamo: V graškem nad sodniškim okrožju je bilo in sicer v sodnem okraju Gradec 177, Celovec 32, Ljubljana 40 advokatov. Tržaško nad sodniškim okrožje je štel in sicer istoimenski sodni okraj 140, goriški 24 advokatov. Skupno število vseh advokatov v Avstriji je 1. 1909. znašalo 5055. Na novo se je od prejšnjega leta prijavilo 158 advokatov.

Obveznost vojaške takse za prisejence. Na vprašanje, koliko časa traja vojaška obvezna taksa za one osebe, ki se po izstopu iz tretjega starostnega razreda, vendar še pred 31. decembrom onega leta, v katerem so izpolnile 33. leto, priselile in dobe avstrijsko državljanstvo, je ministrstvo

za deželno brambo določilo, da so dotične osebe proste vojaške obvezne takse samo v tem slučaju, ako se vrši njih nabor še pred 31. decembrom onega leta, v katerem izpolnijo svoje 33. leto.

Razpis dobavo desk iz mehkega lesa, obročev, premoga in koksa. C. kr. tobačna tovarna v Ljubljani naznanja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da razpisuje dobavo desk iz mehkega lesa, obročev, premoga in koksa za leto 1911 event. za leto 1912. Pismene ponudbe je najkasneje do 26. septembra t. l., 12. ure opoldne pri c. kr. tobačni tovarni v Ljubljani vložiti. Dobavni razpis in posebni pogoji tudi v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled.

Društvene vesti.

Društvo za zgradbo in vzdrževanje sokolskega doma telovadnega društva „Sokol I.“ v Ljubljani vabi bratsko članstvo ter vse prijatelje Sokolstva na ljudsko veselico, ki se vrši na praznik, dne 8. septembra 1910 na vrtu brata Iv. Zupančiča, Martinova cesta št. 15. Vspored: Godba, petje, ples, šaljiva pošta, obiski paviljonov, srečolov, tekma moške lepote, prosta zabava. Začetek ob 3. uri popoldan. Vstopnina 40 vinarjev za osebo. V slučaju zelo neugodnega vremena se vrši veselica v nedeljo dne 11. septembra t. l. Za mnogobrojni poset se priporoča odbor.

Najnovejša

telefonska in brzojavna poročila.

Izročitev ruske feldmaršalske palice kralju Nikiti.

Cetinje, 5. septembra. V soboto popoldne je došla semkaj za kralja Nikito ruska feldmaršalska palica. Palico, ki je popolnoma zlata in okrašena s krasnimi, zelo dragocenimi dijamanti je kralju v imenu carja izročil ruski veliki knez Nikolaj Nikolajevič. Kralj Nikita se je v navdušenih besedah zahvalil za izvanredno darilo in izjavil, da smatra to najvišje rusko odlikovanje, katero more sploh kdo doseči, ne samo kot lastno odlikovanje vsega črnogorskega naroda. Črnogorski narod bo tudi znal ceniti to odlikovanje in se bo še v naprej boril za slovanske ideje.

Položitev temeljnega kamena za novo cetinjsko stolnico.

Cetinje, 5. septembra. Danes so na zelo slavnosten način postavili temeljni kamen za novo cetinjsko stolnico, katero bodo zidali na stroške ruskega carja Nikolaja. Po običajnih obredih se je kralj Nikita zahvalil ruskemu carju, da je pustil na svoje stroške zidati novo stolno cerkev, ki bo ponos celemu mestu.

Komisija za sestavo novega statuta za združenl češki klub.

Praga, 5. septembra. V komisijo, ki bo imela nalogo, sestaviti za združenl češki klub nov statut, so bili izvoljeni sledeči poslanci: dr. Masaryk, poslanec Mastalka, dr. Stransky, dr. Šramek in poslanec Bukvaj.

Nadomestna volitev v Bosni.

Sarajevo, 5. septembra. Pri današnji nadomestni volitvi za bosanski sabor sta dobila kandidat „Katoličke Udruge“ dr. Perišić in kandidat „Hrvatske Zajednice“ Somogyi enako število glasov. Radi tega bo med obema kandidatom moral odločiti žreb.

Moravski deželni zbor.

Brno, 5. septembra. Moravski deželni poslanci so imeli v soboto zvečer sejo, v kateri so sklenili, da bodo predlagali vladi, da skliče moravski deželni zbor na dan 26. septembra.

Hedervaryjev povrtek v Budapešto.

Budapešta, 5. septembra. Ministrski predsednik grof Khuen-Hedervary se je povrnil iz svojega posestva Hedervary v Budapešto in bo zopet prevzel vodstvo vlade.

Bivši perzijski šah — bančni ravnatelj.

Petrograd, 5. septembra. Neka banka v Moskvi je bivšemu pezijskemu šahu Mehmedu Aliju ponudila ravnateljsko mesto. Šah ima namreč jako mnogo delnic imenovane banke in se vrhu tega baje jako dobro razume na bančno poslovanje.

Kolera na Nemškem.

Berolin, 5. septembra. Iz Spandaua poročajo, da je žena Sarnova v resnici umrla za kolero. Sedaj je umrl tudi že Sarnov sam. Neki delavec, o katerem so domnevali, da je obolen na kolero, ima samo hude želodčne krče.

Angleško odposlanstvo v Berolinu.

Berolin, 5. septembra. Včeraj je došlo semkaj iz Dunaja posebno angleško odposlanstvo pod vodstvom lorda Roberta, da uradno naznani nastop vlade novega angleškega kralja Jurija V. Na kolodvoru je pričakovala goste častna stotnija z godbo. Odposlanstvo je pozdravil neki generalni adjutant.

Berolin, 5. septembra. Lord Roberts je prišel semkaj ob 9. uri zjutraj. Objavljen je nastop vlade angleškega kralja Jurija V. se je vršilo v prisotnosti nemškega državnega tajnika pl. Kiderlen-Wächterja. Ob 10. uri zvečer je nemški cesar Viljem priredil na čast gostom slavnosten banket, katerega sta se udeležila tudi ministrski predsednik Bethmann-Hollweg in pl. Kiderlen-Wächter.

Požar v bruseljski razstavi.

Bruselj, 5. septembra. Preiskava je sedaj natančno dognala, da je požar v svetovni mednarodni bruseljski razstavi nastal v belgijskem kuhinjskem oddelku in sicer vsled tega, ker je eden izmed uslužbencev vrgel gorečo cigareto na tla. Provročitelja velike nesreče so že izsledili in ga izročili sodišču. Nova razstava bo odprta že 10. septembra.

Zrakoplovi za francosko armado.

Pariz, 5. septembra. Francoska vlada je naročila 30 novih aeroplanov, ki morajo biti gotovi že pred koncem tega leta. Teža vsakega aeroplana sme znašati samo 300 kg, hitrost pa 60 km na uro.

Laški lurdski romarji ustavljeni.

Marseille, 5. septembra. Včeraj je došel semkaj osebni vlak, ki je peljal laške romarje v Lurd na Francosko. Ker so se pa razširile vesti, da so nekateri potovalci oboleli na kolero, je bila nadaljna vožnja prepovedana. Vsi romarji so morali na mestu zapustiti vlak. Kolodvor je bil popolnoma zastražen, tako da ni mogel v istem času nikdo na peron. Romarji so se morali vsi povrniti domovino.

Seja španskega ministrskega sveta.

Madrid, 5. septembra. Danes se je vršila izredna seja španskega ministrskega sveta. Minister za zunanje zadeve Pietro Garcia je poročal, da je prišla iz Vatikana nova nota. Ministrski svet je pooblastil ministrskega predsednika Canaleja, da sestavi z dovoljenjem vseh ministrov odgovor na vatikansko noto sam in ga takoj odpošlje v Rim.

Neguša Menelika zadela kap.

Adis Abeba, 5. septembra. Abesinskega Menelika je včeraj zadela kap. Njegovo zdravje je v skrajni nevarnosti.

Lastnik, glavni in odgovorni urednik:
Milan Plut.

Tiska „Učiteljska tiskarna“ v Ljubljani.

Prošnja.

Oni gospodje hotelirji in gostilničarji, oziroma tvrdke, v katerih službi se morda nahaja natakarski vajenec Ludovik Grum, star 17 let, rodom iz Ljubljane, se prosijo, da mi to takoj naznani, ker hočem proti njemu sodnijsko postopati zaradi poneverjenja večje vsote v Belgradu.

MIHAJLO ROZMAN,

ravnatelj cementnih tvornic v Ralji, Srbija.

Dragotin Makovec naznanja vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je njegov preljubljeni oče, gospod

Josip Makovec
pleskarski mojster

dne 4. t. m. ob 11. uri dopoldne mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb predragerega rajnika se vrši dne 6. t. m. ob 4. uri popoldne iz deželne bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, 5. septembra 1910.

Žalnoči ostali.

Zahvala.

Tem potom se zahvaljujema vsem darovalcem prekrasnih šopkov in vencev ter vsem onim, ki so na katerikoli način izražali sožalje, oziroma izkazali zadnjo čast v bolezni in povodom smrti naše ljubljene hčerke itd., gospodične

Lee Verhovc

najiskrenejšo zahvalo.

Agneza in Mimi Verhovc.

Ljubljana, 6. septembra 1910.

PI?	Najboljša ura	PI?
IKO	sedanjosti:	IKO
PO?	zlata, srebrna, tula,	PO?
	nikelnasta in jeklena se dobi samo pri	
H. SUTTNER		
Ljubljana, Mestni trg.		
!! Lastna tovarna ur v Švici. !!		
PI?	Tovarniška varstvena znamka:	PI?
IKO	„IKO“	IKO
PO?		PO?

Mali oglasi.

Beseda 5 vin. — Za one, ki iščejo službe 4 vin. — Najmanjši znesek 50 vin. — Za informacije se plača 10 vin. — Pismenim vprašanjem je priložiti znamko 20 vin. — Pri malih oglaših ni nič popusta in se plačujejo v naprej; zunanji inserenti lahko v znakmah. Zaključek malih oglasov ob 6. uri zvečer.

Kletarja s kavcijo išče zaloga pivovarne Göss v Spod. Šiški. Nastop takoj. 222/10—4

Dijak iz boljše rodbine se sprejme. Glasovir na razpolago. Marije Terezije cesta 2./II. nad. 227/3—2

Lepo meblavana soba s posebnim vhomom se takoj odda na Rimski cesti 2, II. nadstropje. 231/3—2

Dijaki iz boljše rodbine se sprejmejo v Slomškovi ulici št. 4, I. nadstropje. 229/2—2

Mlad, soliden gospod išče dobro hrano in snažno separirano sobo v Ljubljani. Ponudbe s ceno pod V. G. na inseratni biro „Jutra“. 230/2—2

Učenka se sprejme na stanovanje in hrano. Kje, pove inseratni biro „Jutra“. 233/3—1

Škofova brošura se prodaja. Več pove inseratni biro „Jutra“. 232/1—1

2 dijaka

se sprejmeta na hrano in stanovanje. Glasovir na razpolago. Kongresni trg št. 7, prtljice.

Dobro izurjene šivilje

sprejme takoj

A. Singer, Gosposka ulica 4.

Pri zgradbi „Učiteljske tiskarne“

se oddajo takoj

zidarska dela

spretnim in dobrim zidarjem v akord.

Vpraša naj se pri zgradbi v Franciškanski ulici (Doberletova hiša).

Največja zaloga

čevljev

domačega izdelka.

I. KEBER,

Ljubljana, Stari trg št. 9.

Na debelo in na drobno. Najnižje cene. Vzorci na zahtevanje.

SIMON PRAPROTNIK

stavnin in pohištveni mizar v Ljubljani, Jenkova ulica 7
priporoča p. n. odjemalcem svojo veliko zalogo

vsakovrstnih omar za led v poljubnih velikostih za pivovarne, restavracije, trgovine, delikatesne trgovine itd. — Cena najnižja, postrežba točna. — Ceniki zastoj in poštnine prosto.

+ Vincenc Richterja
pomada za lase

je izdelek, prirejen izključno na temelju znanstvenih in zdravstvenih predpisov. Imenitne posledice se prikažejo takoj po vporabi te pomade: rasti pričnejo lasje in brada. Zabrani izpadanje las in povzroča rast las tudi tam, kjer jih prej ni bilo. **Cena lončku z navodilom 3 K.**

„Schampos“, prašek za umivanje glave. Najboljše učinkujoči pripomoček za snaženje glave. **Cena zavojčka 50 vin.**

Vincenc Richter, specialist za gojenje las
 Dunaj IX. Sobieskygasse 2.
 Založimo ima A. MOLL, tiskar, Dunaj I., Tuchlauben št. 9

Dve jako dobro upeljani
koncesiji

z vsem inventarjem sta naprodaj. Obrestujeta se dobro. Natančnejša pojasnila daje pisarna

Peter Mateliča
 Škofja ulica št. 10.

Eternit

ETERNIT-tovarna

Patent HATSCHKEK.
 Najboljše pokrivanje streh.
 Generalni zastop: V. Janach & Comp., Trst.
 Glavna zaloga:
T. KORN, Ljubljana.

Cvetlični salon
ANTON BAJEC
 Ljubljana
 Pod trančo št. 2
 poleg čevljarskega mostu

izdeluje šopke, vence in trakove. Velika zaloga nagrobnih vencev. Zunanja naročila se izvrše točno.
 Cene zmerne.

Ob pričetku šol priporoča trdka
GRIČAR & MEJAČ
 Ljubljana, Prešernova ulica št. 9
 svojo bogato zalogo izgotovljenih
oblek in konfekcij za dame
 po najnižjih cenah.

A. PERSCHE
 Ljubljana,
 Pred škofijo št. 21.

priporoča
veliko zalogo
 raznih nakitov, perilo za gospode in dame, specijalitete zavratnic in nogavic; steznik
 „Directoire“ P. D.

Slovenci, prispevajte za Trubarjev spomenik!

A. Lukič Ljubljana, Pred škofijo 19
 priporoča po znano nizkih cenah

obleke za šolsko mladino

najmodernejše površnike in pelerine za gospode in dečke. Vedno najnovejša konfekcija za dame in deklice. Strogo solidna postrežba.

Za šolsko mladino

so že prispele moderne obleke, površniki, športne suknje in pelerine za dečke kakor tudi najnovejša konfekcija za deklice. — Pošilja se tudi na deželo. — Cene jako nizke.

Angleško skladišče oblek
O. Bernatović
 v Ljubljani, na Mestnem trgu št. 5

Trgovina s knjigami in muzikalijami
Kleinmayr & Bamberg
 Ljubljana, Kongresni trg št. 2
 priporoča

popolno zalogo vseh na tukajšnjih in zunanjih učnih zavodih uvedenih
ŠOLSKIH KNJIG
 :: v predpisanih izdajah po najnižjih cenah ::

...
 Zaznamki učnih knjig se oddajo gratis.

Prvi slovenski pogrebni zavod v Ljubljani

Prešernova ulica št. 44.

Prireja pogrebe od najpreprostejše do najelegantnejše vrste v odprtih kakor tudi s kristalom zaprtih vozovih. — Ima bogato zalogo vseh potrebščin za mrliča kakor: kovinaste in lepo okrašene lesene krste, čevlje, vence umetne, cvetlice, kovine, porcelana in perl.

Za slučaj potrebe se vljudno priporočajo

TURK in BRATA ROJINA.

Delniška glavica: **Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.** Rezervni fond: K 450.000.
 K 5.000.000. Stritarjeva ulica št. 2.
 301—46 Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu in Sarajevu.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih 4½%.